

WETTERSTEDT, GUSTAF AF

**Personalier uppläste vid en af rikets herrar,
Svea rikets marskalk, fält-marskalken ... Hans
Henric von Essens jordfästning, i Uddevalla
stads-kyrka, den 8 augusti 1824. =Anon.=
Stockholm, tryckte hos**

Stockholm
1824

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

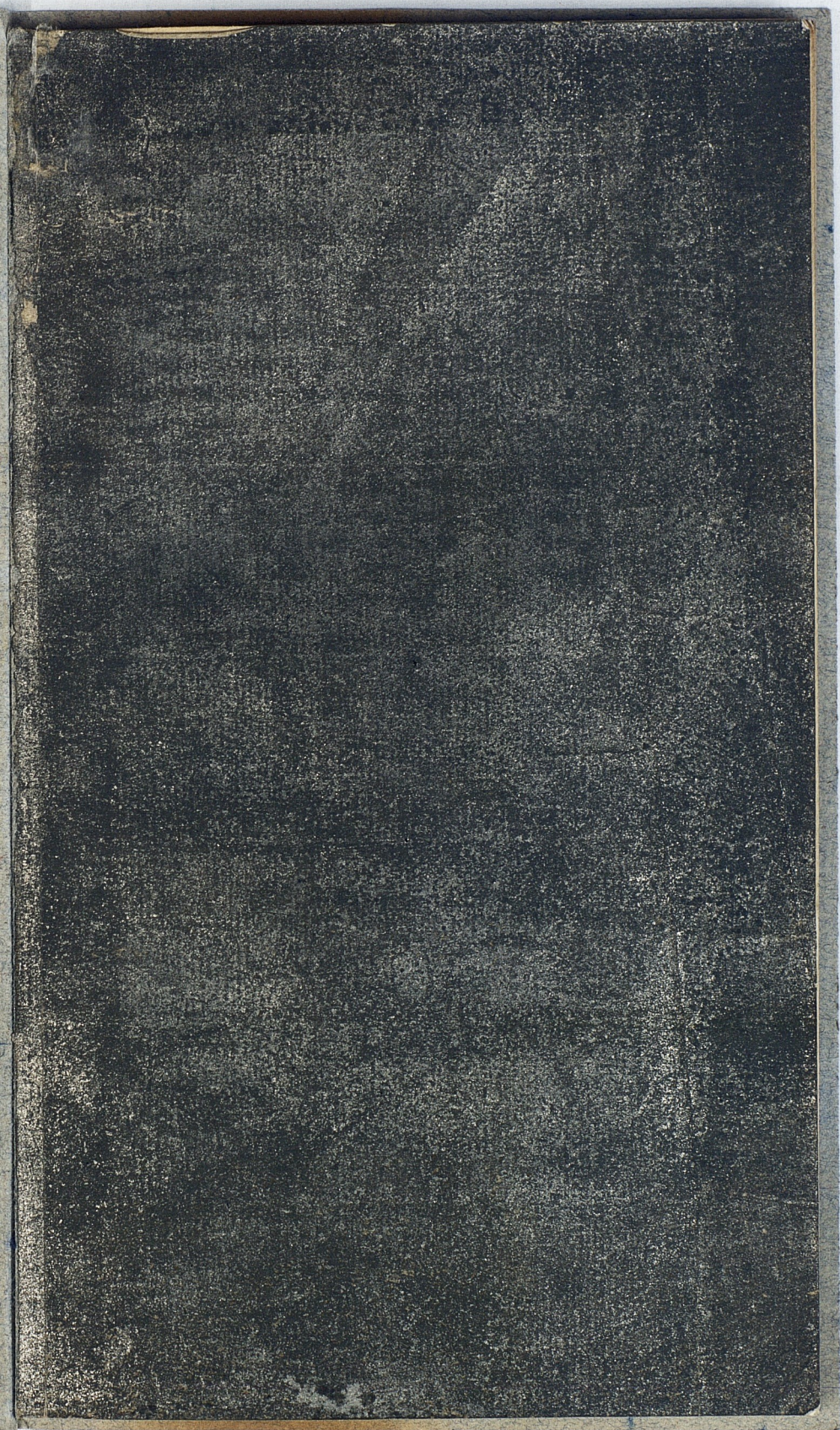
Villkor för användning

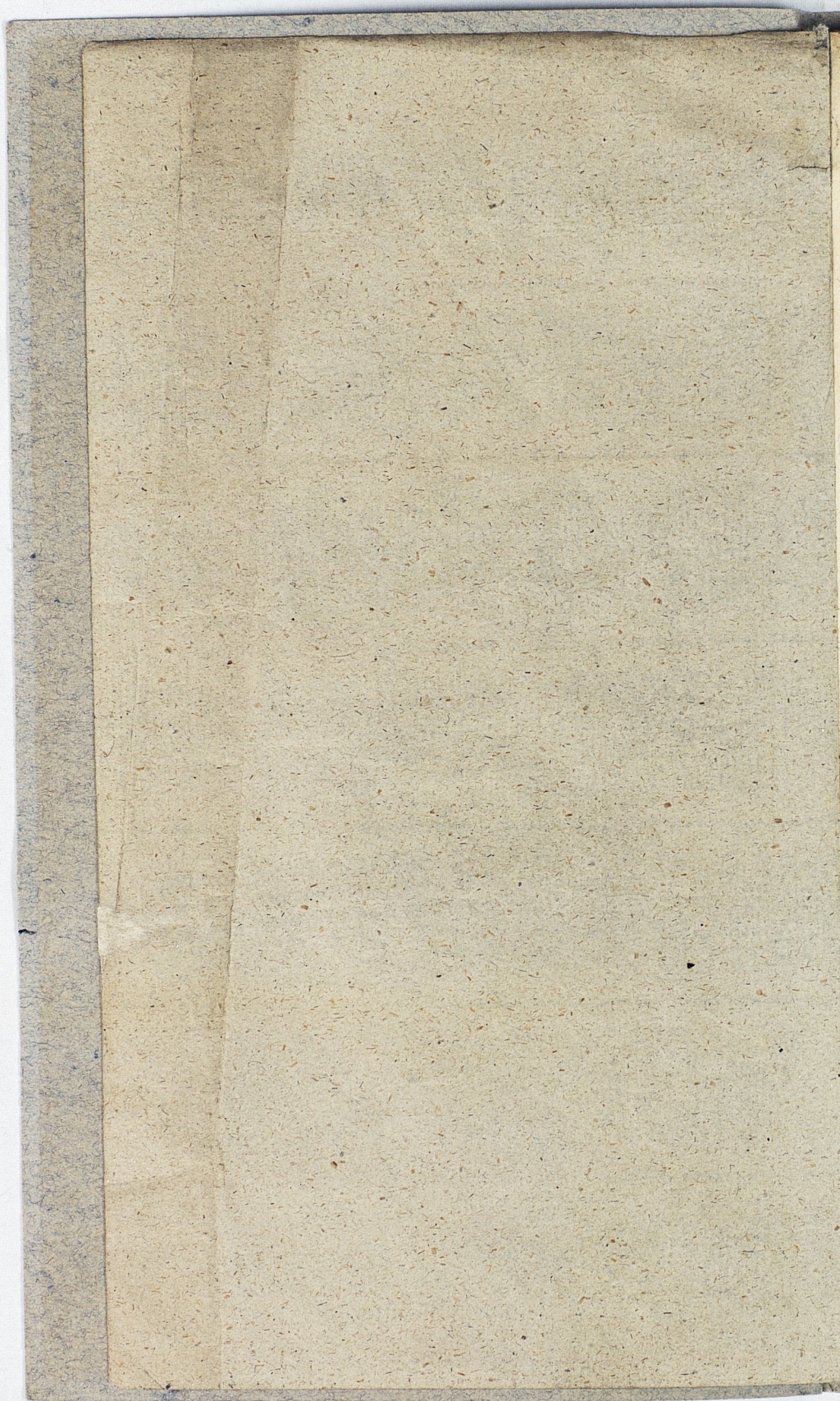
Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken. EOD erbjuder åtkomst till digitaliserade dokument enbart för personlig, icke-kommersiell användning. För annan användning vänligen kontakta biblioteket.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.
Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu>

Ex. A

Biogr.
So.
(Bz)

PERSONALIER

uppläste vid

1700-1899
Ex. A

EN AF RIKETS HERRAR, SVEA RIKES MARSKALK,
FÄLT-MARSKALKEN, F. D. NORRIGES RIKES
STÅTHÅLLARE, GENERAL-GOUVERNEUREN OCH
ACADEMIÆ-CANZLEREN, F. D. ÖFVER-STÅT-
HÅLLAREN OCH STATS-RÅDET, RIDDAREN
OCH COMMENDEUREN AF KONGL. MAJ:TS
ORDEN, RIDDAREN AF KONGL. SVÄRDS-
ORDENS STORA KORS I:STA KLASSEN,
SAMT AF KONGL. PREUSSISKA SVARTA
OCH RÖDA ÖRNS ORDEN, DEN
HÖGVÄLBORNE GREFVE HERR

HANS HENRIC VON ESSENS

Jordfästning,

i Uddevalla Stads-Kyrka,

den 8 Augusti 1824.

av

WETTERSTEDT, GUSTAF AF.

STOCKHOLM,

Tryckte hos Samuel Rumstedt, 1824.

PERSONNEL

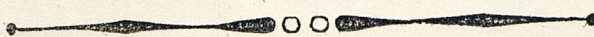
The following personnel were assigned to the project during the period of the study. The names are listed in alphabetical order of last name. The first name is given in full, and the last name is given in abbreviated form. The dates of assignment are given in parentheses. The positions held are given in abbreviated form.

PERSONNEL (continued)

1. [Name] (Date) [Position]

2. [Name] (Date) [Position]

Hvarje grift, färdig att emottaga de jordiska lemningarna af en varelse, hvars ädlare hält redan hunnit sin högre bestämmelse i det rättade Fäderneslandet, erbjuder åt hjertat och förståndet rika ämnen till högtidliga betraktelser. Ställd vid gränsen af lifvet, öppnar grafven ingången till dessa dunkla rymder, der hoppet, vägledt af Religionens ljus, förer oss, med våra tankar, till den motsatta stranden, der inga stormar skaka, inga sorger trycka, och der verldens tårar icke mera kunna fallas af ett himmelskt öga. Och huru tröstande för sorgen, huru upplyftande för sinnet, är icke denna föreställning om öfvergången till ett fortfarande lif, det dödens makt icke förmår att bryta, och der hjertats ömmare band äro, för evigt, knutna. Om dessa tankar sjelfmant framställa sig vid hvarje grift, huru mäktigare böra de ej tala vid denna! En af Sveriges mest frejdade Män har lyktat sin ärofulla bana. En Man, som af en ädel börd endast hemtade en kraftigare anledning att bibehålla och förhöja dess glans, som, från yngre åren ställd vid sidan af sina Konungars thron, och alltid hedrad af Deras förtroende, aldrig uppoffrat, för ögonblickets gunst, en sanning nyttig för Dem,

och aldrig sparat sig en uppoffring för Deras och Fäderneslandets ära; som med säkra steg och ett stadigt sinne genomgått många olika skiften, och alltid visat sig mäktig öfver dem; som, pröfvad i de mest omfattande och skiljaktiga värf, i Konungars Rådsal, i viktiga underhandlingar, i stridens faror, i fredens ycken, alltid med ära fäst sitt namn vid de händelser, som, under de sednast förflutna tjugu år, antingen tecknat Sveriges missöden, eller dess återupprättelse bland Europas Stater; som med en honom egen, oesterhärmlig värdighet visste att befalla vördnaden, då han visade sig, och kärleken, då han talade och blef känd; som i sin sköna öppna blick, och i det ädla af sitt väsende, bar hela stämpeln af sitt lynne och hela kedjan af sitt handlingssätt, och som, belönad med alla de värdigheter Sveriges Konungar äga att gifva förtjenta undersåtare, aldrig väckte någon afund, men uppsöktes alltid af det medborgerliga förtroendet, då något tillfälle för honom yppades att kunna det emottaga. Om dessa korta, sammanfattade drag af en minnesvärd lefnad, i någon mån, kunna motsvara Fäderneslandets fordringar, så skall den högste och säkraste Domaren öfver allt verkligt värde, den Konung, som i dag anbefallt den sista sorgliga ärebetygelsen åt en saknad vapenbroder och en trogen tjenare, i denna svaga teckning igenkänna den aktade Man, som först emottog Honom på Sveriges jord, och som Han valde att först föra sitt språk och att stad-

ga sitt välde i Dess andra Konungarike; och J, som med honom deltagit i viktiga ärenders behandling, i styrelsens många grenar, i lyckans och motgångens omvexlingar, J skolen påminna Eder den stadiga Mannen, den upplysta Rådgifvaren; och J, Fäderneslandets Försvare, den, som förde Eder till äran och segren; och J, som åtnjutit hans vänskap och förtroende, den säkra, pålitliga Vännen, den upplysta Vålgöraren; och J, som närmast tillhörde hans hjerta, den hulda Maken, den kärleksrika Fadren, den ömma Släktingen, den trofasta Brodren — i lifstiden Kongl. Maj:ts högstbetrodde Man, En af Rikets Herrar, Svea Rikes Marskalk, Fält-Marskalken, f. d. Norriges Rikes Ståthållare, General-Gouverneuren och Academia-Canzleren, f. d. Öfver-Ståthållaren och Stats-Rådet, Riddaren och Commendeuren af Kongl. Maj:ts Orden, Riddaren af Kongl. Svärds-Ordens Stora Kors 1:sta Klassen, samt af Kongl. Preussiska Svarta och Röda Örnns Orden, den Högvalborne Grefven Herr HANS HENRIC VON ESSEN.

Höga äro samtidens anspråk på den, som skall teckna en sådan Mans lefnad och i minnet återföra hans förtjenster, och, om den korta, härtill ämnade stunden icke tillåter att deråt gifva en nödig utveckling, dessutom förnekad åt talarens förmåga, förväntar sig likväl denne ett skonsamt bedömande, och att högre skattas efter de förbindelser han så

lifligen känner, än efter dem han förmår att uppfylla.

Grefve von ESSEN föddes under en tid, som, mera än förut, blifvit underkastad stridiga åsigter och ett skiljaktigt bedömande. Utan att ingå i denna tvist, torde oss tillåtas att från de brytningar, som yppades i hans Fädernesland, från de parti-strider, hvars verkningar tidigt utvecklades för hans unga sinne, hemta en ledning för den character han antog; och sedermera troget följde under hela sitt offentliga lif. Han härstammade från en Far, som förenade trohet mot Konungen med aktning för Lagen och allvar för dess upprätthållande, som, höjd öfver småsinnet och parti-andan, under en tidpunkt, då så många öfvertygelser köptes, visste att bibehålla sin egen, och att lemna detta frejdade arf åt hoppfulla efterkommande.

Med sådana efterdömen inom det faderliga huset, i sådana tänkesätt uppfostrad, och med den erfarenhet, som tidens händelser nödvändigt skulle bereda åt en själ, så öppen, som hans, för ärans bud och pligternas värde, inträdde han, efter idkade studier i Upsala och Göttingen, tidigt i tjenst, som Cornett vid Mörnerska Hussar-Regementet, hvarifrån han snart flyttades till West-Götha, och sedermera till Smålands Cavalleri. Såsom Ryttmästare vid detta Regemente befordrades han af Konung GUSTAF III till

Major vid dåvarande Lätta Dragonerna, öfver hvilka han slutligen erhöll högsta befälet.

Under tiden hade en plats vid Hofvet närmat honom till en Konung, som visste att bedöma förtjensten och att för *den* öppna vägen till en nyttig och gagnande verksamhet. Okunnigheten, afunden eller förtälet, fäster ofta vid Hofmannens kall en förebråelse, som alltid blir orättvis, då den är allmän, eller ock endast vändes emot personen, och icke emot dess handlingar. Grefve von ESSEN visade under en lång uppvaktning i Hofvets Salar, under de tillfällen honom derigenom erbödos att uppfånga dessa ögonblick af förtrolighet, då Konungar, från utöfningen af deras mödosamma kall, öfverlemna sig åt njutningen af det enskilda lifvet, och derföre förlåtligen kunna hänföras af dess intryck, att detta dagliga tillträde till Regenten aldrig af honom begagnades, för att till egen fördel leda de tänkesätt, som rättvist belönade en osviklig och redlig trohet; aldrig, för att afvika från sanningens rätt; aldrig, från modet att göra den gällande; aldrig, från öpenhjärtigheten att den yttra, äfven under sådana brydsamma omständigheter, då den gynnade undersåtens enskilda erkänsla kunde synas stå i strid med medborgarens allmänna pligter. Och hvem vågar väl jäfva den nytta, som ett sådant handlingssätt skall medföra för Regent och undersåtare? — Också, då parti-andan lågade i dess högsta ytterlighet,

då stränga steg emot National-Representations frihet och en gång gifna och besvurna lagars helgd, lugnare af eftertiden bedömde, än af samtidens känsla, gafvo den både näring och lif, då ensidiga omdömen fästade sig vid hvarje tanka, och hatet, redan i deras linda, mötte sjelfva afsigterna, såg man Grefve von ESSEN förena den dyrbara, och kanske honom ensam förbehållna, förmån, att aldrig se förtroendet förminskadt hos sin Konung, och aldrig sin rättsinnighet betviflad af den delen af Nationen, som motsatte sig Konungens afsigter. Och likväl köpte han ingenderas gunst genom ett ögonblicks afvikelse från sin känsla af pligt och från sin lugna och stadgade öfvertygelse.

Under de för Sverige lyckliga år, som förflöto mellan Regements-Förändringen 1772 och 1786 års Riksdag, der de händelser bereddes, som sedermera, genom kriget, och under detsamma, utvecklades, var Grefve von ESSEN, utan att derföre afhållas från sin militäriska tjenstgöring, deltagare i dessa fredliga nöjen, som, af vitterhetens och konsternas yrken omgifna, och af en allmän trefnad inom landet understödda, förhöjde glansen af GUSTAF III:s Hof. Stränge domare, som ej delade hvarken fördelarna eller äran deraf, hafva sedermera åt denna tidrymd gifvit namn af flärdens och veklighetens; likasom den råa kraften ensam vore tillräcklig att bereda ett Folks värde, och att blifva ett vill-

kor för dess fortfarande anseende. Dessa såkallade Sybariter, som befolkade Hofvets salar, och hvars finare smak bildade sammanlefnadens behag och villigt böjde sig under dess lagar, visade, att de kunde möta farorna och döden, då Fäderneslandet påkallade deras värn; och det Folk de tillhörde, hvars manliga, sköna språk blef stadgadt och utveckladt af de odödliga Män, som framträdde på denna tid, och som lemnat vår värdiga efterdömen och värdiga efterföljare, ådagalade i ärofulla bragder, att det var mäktigt att gifva ämnen åt Skaldens sång och åt Talarens snille.

Det krig, som 1788 utbröt med Sveriges östra Granne, beredde Grefve von ESSEN nya prof af sin Konungs förtroende. Under de treune krigsåren var han aldrig skild från Konungens sida; i Finland, på Norska gränsen, i Götheborg, Hans trogne och påräknade följeslagare, delande Hans bekymmer, trotsande, med Honom, krigets faror, och upphemtande, med Honom, segrens och de blidare skiftenas belöningar; och likasom ödet hade bestämt, att detta förtroende skulle sträckas till lifvets gräns, var det äfven Grefve von ESSEN, som åtföljde GUSTAF III, då en lömsk och mordisk hand ändade ett lif, som den öppna striden hade sparad.

I CARLS trofasta och pröfvade hand nedlade en döende Broder vården öfver sitt

skakade rike. Tidens tecken och sinnenas gäsning i Europa bådade de stormar, som följt, af hvilka svallet ännu bryter sig mot icke lugnade stränder. Men då ännu hvilade åskan endast vid horizontens bryn, varnande äfven på sitt afstånd, och Norden kunde med trygghet öfverlemnna sig åt vishetens mogna ledning.

CARL beslöt att gälda sin Broders skuld mot Grefve von ESSEN, och att derjemte tillfredsställa sina egna böjelser. Redan af GUSTAF III utnämnd till Riddare af Svärds-Orden, till Öfver-Officiant vid Konungens Orden, till Öfverste och Förste Hof-Stallmästare, upphöjdes Grefve von ESSEN, tid efter annan, under Förmyndare-Regeringen, till Öfver-Ståthållare i Stockholm, General-Major, Riddare och Commendeur af Konungens Orden, samt En af Rikets Herrar.

Kort efter GUSTAF IV ADOLPHS anträde till Regeringen, önskade Han sjelf antaga Chefskapet för Lätta Dragon-Regementet. Grefve von ESSEN afstod, enligt f. d. Konungens önskan, denna beställning, och öfverlemnade sin Squadron till en mindre bemedlad Office-rare inom Regementet. Han fortfor i sin befattning som Öfver-Ståthållare och Ledamot af Konungens Conseil, dit han blifvit kallad, intilldess det oförskyllda missöde, som träffade en af hans närmaste medarbetare, tvingade honom att nedlägga Öfver-Ståthållare-Embetet, att taga afträde ur Conseilen, och att

draga sig undan i lugn, der han i trenne år, med ostörd förnöjsamhet, var afskild från allt deltagande i de allmänna ärenderna.

En förhoppningsfull Son, enda öfverlevande frukt af ett treårigt ägtenskap med Kammarherren Friherre CARL DE GÉERS äldsta älskansvärda dotter, CHARLOTTA DE GÉER, fäste då Grefve VON ESSENS hela omvårdnad och uppmärksamhet. Med glädje såg han hos arfvingen af sitt namn utvecklas dessa lyckliga egenskaper, som snart skulle göra honom till en af de mest älskade, men, beklagligen, lika snart, till en af de mest saknade, af tidens unga män. Han anade icke då, att han skulle dömas att begråta sin sons bortgång, i blomman af sin ålder, och att detta slag hårdt borde träffa ett hjerta, som, i hvad det förlorade, såg alla sina förhoppningar uppfyllda.

Men en Man af Grefve VON ESSENS egenskaper kunde icke länge umbäras för Fäderslandets tjenst. År 1800 emottog han, af f. d. Konungens förtroende, General-Gouverneurs-Embetet i dåvarande Svenska Pommern, dit han kallades af nitet att gagna, och af ömma slägtförbindelser, som snart skulle utvecklas till hans högsta jordiska lycka. Huru han uppfyllt detta viktiga åliggande, derom må Pommerns innevånare vittna, och det saknade namn han hos dem efterlemnadt. Stora olyckor hemsökte, under hans styrelse, detta landskap, som genom ett mera än fyratioårigt

ostördt åtnjutande af handelns och åkerbrukets förmåner beredt sig ett på sparsamhet och flit grundadt välstånd. Dryga skatter, af fienden utkräfd, medtogo de besparade tillgångarna, och öppnade den bedröfliga utsigten af en lång skuldsättning för framtiden. Likväl kunde dessa olägenheter, krigets svåra följeslagare, icke minska den kärlek, som Grefve von ESSEN vetat att sig förvärfva, ehuru han ofta nödgades verkställa stränga befallningar, och äfven sådana, som tillintetgjorde landets gamla lagar och inrättningar. Deremot tillskrefs honom hvarje lindring, som erhöles eller utverkades, hvarje hopp om bättre, hvarje tröstande uppmuntran; och, då motsatsen inträdde, gjordes likväl rättvisa åt hans varnande och försmådda råd, åt det manliga allvaret, åt den lugna ihärdigheten af hans föreställningar emot illa beräknade, och illa utförda, beslut, och åt hans tapperhet, att försvara landet, så väl på stridens fält, som i f. d. Konungens Rådsal.

Franska härarne hade nalkats Pommerns gränсор, och Grefve von ESSEN, lemnad med en ringa styrka att dem försvara, inneslöt sig inom Stralsunds murar, beredd att der emottaga den talrika fiendens anfall. Uppmärksam på dess rörelser, begagnade Grefve von ESSEN dess minskade antal, för att med samlad styrka återeröfra det inkräktade landet. Denna väl anlagda och med mod och beslut-samhet verkställda plan lyckades fullkomligt.

F. d. Konungen öfverlemnade honom då den ridderliga prydnad, som på den Svenska Krigarens oförfärade bröst återkallar minnet af det svärd han ärofullt burit, och utnämde honom, som tvenne år förut erhållit General-Lieutenants-graden, samma dag, till General af Cavalleriet. Äfven Konungen af Preussen tilldelade honom, vid detta tillfälle, sin förnämsta Orden. Om genom det, af Grefve VON ESSEN icke delade, hopp att äfven utom Pommerns område kunna fortsätta de vunna fördelarna, den andra fördelningen af Arméen, emot den fiendtliga öfvermakten, mötte ett nederlag, som kunnat blifva betydligare, förutan Grefve VON ESSENS i förväg beräknade understöd, bereddes likväl denne, genom det stillestånd han med den Franska Befälhafvaren afslöt, ett nytt tillfälle att trygga Provinsens säkerhet, och att för sig vinna en ny gärd af den aktning, som han äfven hade ingifvit de fiender, mot hvilka han stridde.

Men dessa förenade bemödanden voro icke mäktiga nog att afleda den fara, som tungt hvilade öfver Pommern, och som snart skulle träffa sjelfva hjertat af Riket. Grefve VON ESSENS klara och erfarna blick mätte djupet af de olyckor, som hotade; med värma och kraft framställde han taflan deraf för den, som ännu hade kunnat förminska deras verkan; men ödet hade annorlunda beslutit, och dess redan fällda dom lemnar, hos ett ädelt

Folk, ej något rum öfrigt för förebråelsen. Prisom Försynens skyddande hand, som genom hårda pröfningar och smärtande förluster, genom stränga räddningsmedel, af medborgligheten i den yttersta nöden påkallade, och med ädelt lugn utförda, ledt oss att högre skatta den fria jord vi ärft af våra fäder, de dyrbara minnen den framkallar, vid ljudet af framfarna Konungars och Hjeltars bedrifter, det frejdade namn de oss lemnat, som, äfven i motgången, segrat öfver yttre våld och inhemska villor, och den glada säkerhet en af förtroendet kallad och med äran och Vasarnes sista ättling beslätad Konungastam oss erbjuder, att se de fördelar, den oss beredt, försäkrade åt fria och sjelfständiga efterkommande.

Pommerns område var af en öfverlägsen fiendtlig styrka besatt; Stralsund, blottadt på försvar, blef, oaktadt sina fästningsverk, såsom en öppen stad till fienden öfverlemnad. F. d. Konungen hade återvändt till Sverige. Den på Rügen qvarlemnade Svenska Befälhafvaren sparade, genom en klok afhandling, till nya väntade faror, en krigshär, som, färdig att dö för Fäderneslandet, i anseende till den sena årstiden och de olika stridskrafterna, var nära att utan ändamål uppoffras. Grefve von ESSEN hade i förväg blifvit aflägsnad från all delaktighet i de militära besluten, dem han förgäfvades hade sökt leda till en lugn och fördomsfri beräkning af utgån-

gen. Innan f. d. Konungens afresa använde han sina sista bemödanden, att för de Pommerska trupper och tjenstemän, som skulle öfvergå till Sverige, bereda den säkerhet för framtiden och de förmåner, rättvisan och deras gjorda uppoffringar påkallade. Den enda, som vid detta tillfälle undföll hans minne, var han sjelf; och han lemnade landet med det lugna medvetandet, att hafva uppfyllt sin pligt, och att ej der hafva någon annan fiende, än Fäderneslandets.

Under det olycksdigra år, då Sverige, af mäktiga fiender anfallet, var nära att utplånas ur antalet af sjelfständiga Stater; då dess på stridens fält med ära spillda blod, då dess emot öfvermakten tillkämpade segrar endast syntes bestämda att, lik den under dödliga styng fallande forntidens Triumphator, kasta den sista glansen öfver dess i häfderna aktade namn; då en dyrbar tredjedel af Riket rycktes undan dess moderliga famn, och då hvarje blick, fästad på Fädrens grafvar eller höjd emot odödliga Konungars bilder, frågade med oro, om de döda finge hvila i fri jord, och om stoderna blott skulle vittna om en förgången storhet; under denna skräckfulla tid var Grefve VON ESSEN aldrig rådfrågad, och döljde inom sig de lifliga farhågor, som hans ställning i samhället och hans redliga själ skulle uppväcka.

En Statshvälfning räddade Rikets tillvarelse, då allt syntes förloradt. Främmande

för den, uppsöktes Grefve von ESSEN genast af den nya Regenten och det allmänna förtroendet. CARL XIII hade emottagit Rikets styrelse, och Dess oinskränkta tillgifvenhet för Grefve von ESSEN var en tillräcklig anledning, att kalla honom till en af de första Ledamöterna i det Stats-Råd, som, efter den nya Regeringsformens antagande, upprättades. Han utnämndes äfven till Chef för Skånska Hussar-Regementet, hvilket befäl han likväl ej länge bibehöll, och blef derjemte upphöjd i Grefligt stånd.

För att inleda och avsluta fredsunderhandlingen med Frankrikes dåvarande Beherrskare, utsågs Grefve von ESSEN, i förening med Stats-Rådet Grefve LAGERBJELKE, att afgå till Paris, dit han begaf sig i September månad 1809. Lyckligare än de aktningsvärde Män, som, vid samma tidpunkt, nödgades gifva åt den undan stormen bergade delen af Fäderneslandet den högsta och mest smärtande gärd af sjelfförsakelse, den, att fästa sina namn vid afträdelse-akten af viktiga landskap, som de, på stridens fält, eller under en lång, och af brydsamma händelser utmärkt, diplomatisk beskickning, med ära och framgång hade försvarat, blef det de Svenska Underhandlarne i Frankrike förbehållet, att besegla Pommerns återförening med Fäderneslandet. Grefve von ESSEN emottog sjelf detta landskap af de Franska Myndigheterna; lyckades

lyckades genom en påskyndad resa, och det aldrig förfelade anseendet af sin närvaro, att förekomma de sista förstörande verkningarna af det främmande öfverväldet; och Pommerns innevånare glömde för ett ögonblick, under återseendets glädje, att han i trenne år varit dem beröfvad.

En allmän fred hade tryggt Rikets gränser, och Folket började åter andas efter dess öfvergångna olyckor. Thronföljare-valet lofvade en säkerhet för framtiden, som af Kron-Prinsen CARL AUGUSTS utmärkta egenskaper vann en ytterligare stadga; men hans hastiga död, och den gäsning, som derpå följde i sinnena, öppnade ånyo de vådligaste utsigter för kommande öden. Grefve VON ESSEN, som af Konungen blifvit kallad att förvalta det högsta Embetet inom Dess Hof, deltog, under Riksdagen i Örebro, i öfverläggningarna och beslutet om det nya Thronföljare-val, som då försäkrade Rikets lugn, och nu utgör dess befastade ära. Honom uppdrogs äfven, att i Helsingborg emottaga den nyvalda Kron-Prinsen, och vid första anblicken väcktes hos denna Furste för Grefve VON ESSEN de tänkesätt af vänskap och högaktning, som troget visades honom under lifvet, och troget efter döden skola förvara hans minne.

Under krigstillståndet med England, år 1811, förde Grefve VON ESSEN befälet öfver

B

Kust-Arméén, och grundlade då, hos Innevä-
narne i dessa vestliga Landskap, den kärlek
för sig, hvaraf denna stad gifvit så rörande
vedermälen.

Vi nalkas nu de minnesvärda år, dem
endast ett tiotal från oss aflägsnat, då Sve-
rige, under CARL JOHAN, skulle gifva en
säker och afgörande riktning åt den allmänna
strid, som af Frankrikes öfvervalde påkalla-
des. Åter skulle Nationernas sjelfständighet
tillkämpas på Germaniens fält, och den Nor-
diska kraften användas såsom villkor för seg-
ren. Nu, likasom förr, mättes icke vådan af
företaget efter den lugna beräkningen af in-
skränkta krafter, men endast efter den höga
och väldiga andan hos deras ledare. Ofta
hade denna sinnets högre makt utgått ifrån
Sveriges thron, och, genom odödliga efterdö-
men, hade CARLAR och GUSTAFVER gjort
den till dess ärofulla tillhörighet. På Jüter-
bocks och Leipzigs fält höjdes åter de Svenska
baneren, värdiga dem, som, mera än 180 år för-
ut, varit vittnen till GUSTAF II ADOLPHS
och TORSTENSONS segrar.

Under det samlade och eniga krafter
lyckades att bryta ett af de mäktigaste väl-
den, som den nyare tiden sett, och då, med
blicken fästad på kommande åldrars lugn,
CARL JOHAN, genom freds-afhandlingen i
Kiel, beseglade Norriges förening med Sve-
rige, och gaf en annan krona till lön för

den, som Han af förtroendet var kallad att bära, var det Grefve von ESSEN uppdraget, att, med en del af Svenska Krigsmakten, trygga Rikets vestra gräns för alla fiendtliga anfall. Med undantag af Hufvudstaden och Skåne, förde han högsta militära befälet till lands i den öfriga delen af Riket, och rättfärdigade fullkomligen det förtroende, som vid detta viktiga uppdrag var fästadt.

Prydd med nya lagrar hade CARL JOHAN återkommit till Fäderneslandet, då Norriges oväntade motstånd tvang Honom att med vapen göra den Skandinaviska halföns rättigheter gällande. Grefve von ESSEN, som förut af Hans hand emottagit Fält-Marskalkstafven, anförde, vid infallet i Norrige, den andra afdelningen af Arméén, och ådagalade dervid de utmärkta kunskaper, den rådighet och det lugna mod, som, då belöningarnes mått redan var uppfyllt, endast visade huru högt de voro förtjente.

Men detta inbördes krig emellan tvenne Folk, som Naturen och Språket och Gudaläran och Sederna och det sanna interresset, och framför allt deras Konungs och Hans Sons varnande röst, kallade till sänja och försöning, kunde icke länge fortfara, och den stund CARL XIII erkändes för Norriges Konung, öppnade för Grefve von ESSEN en ny bana af verksamhet och förtjenster: han utnämndes till Riks-Ståthållare i Norrige, och beklädde i 2:ne

är detta viktiga embete. Granlaga och ansvarsfullt under vanliga förhållanden, ökades dess svårigheter vid närvarande tillfälle, då sinnena ännu icke hunnit sänka sig så hastigt, som vapnen, och då national-fördomarne, nyligen väckte, behöfde, för att försvinna, ledas på motsatta vägar. Främmande för alla dem, med hvilka han skulle verka och handla, blef Grefve von ESSEN föremål för ett helt Folks uppmärksamhet, som i hans person sökte att uppenbara både Konungens grundsatser och tänkesätten hos Svenska Nationen, hvilka endast genom trehundraåriga tvister voro dem bekanta.

Jag vädjar till Norriges innevånare, om de icke hos den ädla Man, vid hvars grift vi nu äro församlade, funno allt hvad de sedermera erfarit, broderlig tillgifvenhet, redlighet i handling, fasthet i beslut, pålitlighet i löften, sann känsla för egen rätt, gäldad med aktning för andras. Att bibringa och allmängöra denna öfvertygelse var Grefve von ESSENS högsta syftemål; och frukterna af hans bemödanden för den Nordiska Halfön, ty han verkade icke då för ett Folk allena, skola af våra efterkommande, med tacksamma hjertan, upphemtas.

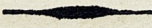
Efter dess återkomst från Norrige, då han utnämndes till Riks-Marskalk, öfverlemnade sig Grefve von ESSEN egentligen åt njutningen af den husliga sällhet, som för honom grundlades, genom dess, år 1802, med Fröken HEDVIG CHARLOTTA VON KRASSOW ingångna gif-

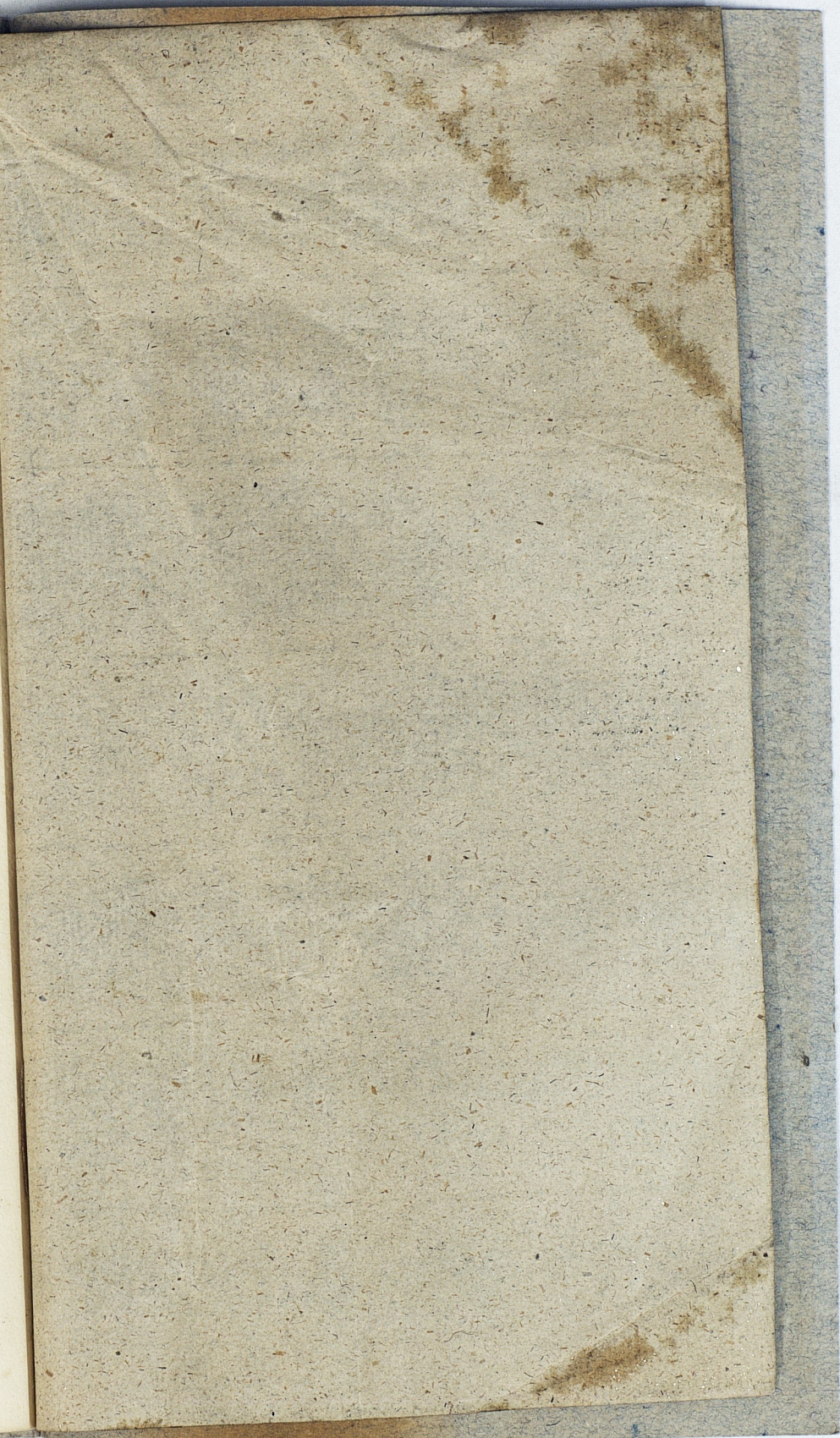
termål, och de hoppfulla älskvärda barn hon honom skänkte. Ett af dem blef honom beröfvadt kort efter, sedan hans hjerta var krossadt genom förlusten af sin enda son med första giftet; men hans Makas outröttliga ömhet, och hans återstående tvenne söners och trenne döttrars lofvande egenskaper beredde för hans hjerta en rik skatt af tröst och förhoppningar. De äfven osäkra beräkningar på jordiska egodelar, som han, genom egna förtjenster, sig förvärfvat, blefvo ock, under hans lifstid, lyckligen uppfyllde, och det var blott en ibland dessa, som hans hjerta aldrig hade beräknat, och som hans lifliga önsknings för alltid hade velat aflägsna.

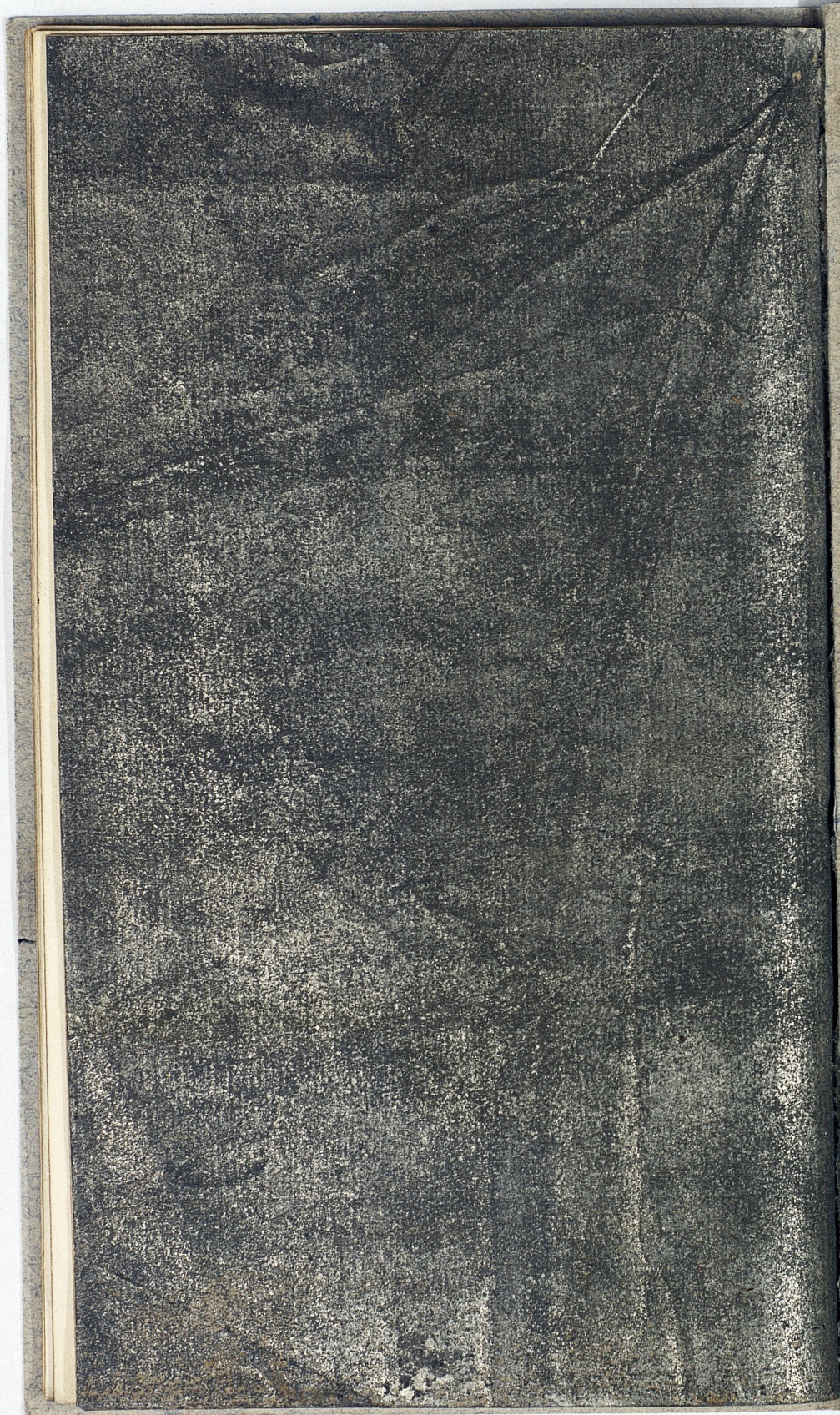
Hans helsa, länge vacklande, väckte likväl inga allvarliga farhågor inom dess älskade husliga krets och hos dess talrika vänner. Ett häftigare sjukdoms-anfall än de föregående, som, förledne vår, inträffade, öfvervanns genom den blidare årstiden; och det var för att ännu mera försäkra sig emot följderna, som nyttjandet af salta bad blef af Läkarne föreskrifvet. Efter ett kort vistande här, anfölls Grefve von Essen af en hals-sjukdom, som, i början, icke bådade någon fara, men, då den snart öfvergick till torsk, och krafterna hastigt aftogo, ändade hans ärofulla dagar, utan synbara svåra plågor, den 28 Juli kl. 4 om morgonen, efter en lefnad af 68 år och 10 månader.

Teckningen är nu fulländad, och grafven skall snart innesluta den, hvars förtjenster, vid detta sorgliga tillfälle, så ofullständigt blifvit framställdt; men inga väckelser behöfvas för dem, som kände Grefve von **ESSEN**, att hylla hans minne och att taga den lifligaste del i hans tröstlösa Makas och Barns, i hans talrika Slägts, i Konungens, i Hans värdiga Sons, i Fäderneslandets djupa sorg. Den allmänna saknaden, som på ett så rörande sätt nyligen uttrycktes af den unga Furste, som då tolkade Sin stora Faders och Sina egna känslor, skall rättfärdiga de tårar, som fällas, men äfven skänka tröst åt de sörjande hjertan; och Du, som i mera än tjugu år varit hans trogna följeslagerska under livets skiften, som var hans stöd i bekymrens stund, och för hvilken han lifligare skattade sina ljusare öden, Du skall se hans afbild upplefva i värdiga söner, och dina egna dygder fortplantas hos de sköna telnin-garna af en vördad Ätt, som nu, genom sin ömhet, lindra din smärta, och som, lyckligare än deras i främmande land vistande bröder, finga upphemta den döende Fadrens sista blick, och till dem öfverföra hans sista välsignelse. Må åtankan på hans förklarade ande, som, en dag, i ljusare rymder, skall ila i din väntade famn, och då glädjas öfver en ostörd förening, gifva dig kraft att bära det hårda slag, som dig träffat, och evighetens sköna hopp småningom utplåna spåren af dödlighetens tårar. Må sådana tänkesätt, som

lifvade Grefve von ESSEN för Sveriges Konungars tjenst och för dess inbyggares sällhet, alltid fortgå i arf åt dem, som ödet bestämt att äga en större delaktighet i Fäderneslandets angelägenheter, och efterverlden skall då, sjelfmant, i de belöningar de vunnit, i de medborgerliga företräden de åtnjutit, endast igenkänna det valspråk, som Grefve von ESSEN fästade omkring sin Ridderliga Sköld, och från hvars högre betydelse han, i sina handlingar, aldrig afvek: *Äran, icke Lyckan.*

www.books2ebooks.eu